

له سيانوبکٽرياگانو (شنو الجي گانو) سره تماس

د اقليم بدلونونه د حرارت درجه لوړوي او په مسلسل ډول د شديدو بارانونو د ورښت لامل کېږي چې له امله يې په ډنډونو او جهيلونو کې اوبه راغونډېږي. گرمه هوا، د لمر وړانګې، د باران د ورښت له امله اضافي تغذيه کوونکي موادو يا ولاړې يا ورو حرکت کوونکې اوبه د سيانوبکٽرياگانو (چې شنو الجي گان هم ورته ويل کېږي) له چټکې ودې سره مرسته کوي. سيانوبکٽرياگانې کولای شي زهري مواد توليد کړي چې کيدای شي انسانان او حيوانات ناروغ کړي.

کله چې سيانوبکٽرياگانې تکثر کوي، يو ډول زيان رسوونکې غوټې رامنځته کوي، چې ډيری وخت په داسې ډول راغونډېږي چې د ليد وړ وي او له امله يې اوبه لږ څه خپل رنگ خړ، د سوپ يا نخودو د رنگ په څير بدلوي. کيدای شي انسانان او حيوانات د سيانوبکٽرياگانو په لمس، څښلو يا تنفس کولو سره د سيانوبکٽرياگانو له خطر سره مخ شي. د هغې له خطر سره مخ کېدل کولای شي په هاضمې سيستم کې د نښو نښانو، په پوستکي باندې د سرو دانو د پيدا کېدو، د سترګو، پوزې او ستوني د خوړنېدو يا عصابو يا ځيگر ته د زيان رسېدو لامل شي.

څوک په لوړه کچه له خطر سره مخ دي؟

- له 5 کلونو څخه کم عمر لرونکي ماشومان
- هغه کسان چې د خوړو اوبو په جهيلونو، ډنډونو او سيندونو کې لامبو کوي، موج وهي، کوچنۍ کښتۍ چلوي، جت اسکي کوي او قايق چلوي.
- هغه کسان چې کمزوری دفاعي سيستم لري
- کورني حيوانات

د هغې پر وړاندې موږ څه کولای شو؟

- تل اوبو ته د لاسرسي يا ننوتلو د لومړۍ برخې په اوږدو کې د خبرداري ورکونکو نښو نښانو په لټه کې اوسئ
- پوه شئ چې د زيان رسوونکي الجي غوټې څه ډول دي:
 - روښانه شني اوبه
 - د اوبو پر سر باندې ځګ، د مټي خاورې په څير رنگ، شني لکې او اوږدې ليکې
 - خړې يا د سوپ د رنگ په څير اوبه
- د اوبو حالتونو ته په ځير سره وګورئ او د شک په صورت کې ځان ترې لرې وساتئ!
- که چېرې مو له شنو الجي گانو سره اړيکه ومونده يا مو تجربه کړل، د طبي پاملرنې غوښتنه وکړئ
- د هاضمې سيستم نښې نښانې، په پوستکي باندې د سرو دانو راپورته کېدل يا غوړينې سترګې، پوزه يا ستونی

